

שָׂבֵךְ דָּרְכוּ שֶׁל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא - נוֹתֵן עֶשֶׂר לְאָדָם, לְמָה? לְזוּן אֶת הַעֲנִיִּים וְלַעֲשׂוֹת מִצְוֹתַי. אֵינוֹ עוֹשֶׂה אֶת זֶה וּמִתְגַּאֵה [באם נתגלה בו] בַּעֲשֵׂר הַהוּא - בּוֹ יִלְקָה, שְׁפָתוֹב (קהלת ה) עֶשֶׂר שְׁמוֹר לְבַעֲלֵיו לְרַעְתּוֹ. נוֹתֵן לוֹ בְּנִים, לְמָה? לְלַמֵּד אוֹתָם דֶּרֶךְ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלִשְׁמֵר מִצְוֹתָיו, כְּמוֹ שְׁאֲמֹר בְּאַבְרָהָם (בראשית יח) כִּי יִדְעֵתִי לְמַעַן אֲשֶׁר יִצְוֶה אֶת בְּנָיו וְאֵת כָּל בֵּיתוֹ אַחֲרָיו וְשְׁמָרוּ דֶּרֶךְ ה' לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וְגו'. הוּא לֹא עוֹשֶׂה אֶת זֶה וּמִתְגַּאֵה בָהֶם - בָּהֶם הוּא לוֹקָה, שְׁפָתוֹב (איוב יח) לֹא נִין לוֹ וְלֹא נָכַד בַּעֲמוֹ וְגו'. וְכֵן כְּמוֹ זֶה, כְּשֶׁנוֹתֵן הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִפִּי טוֹב עֲלִיוֹן שֶׁל אָדָם הַרְאֵשׁוֹן לָהֶם, לְמָה? כְּדֵי לִשְׁמֵר מִצְוֹתָיו וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ. לֹא עָשׂוּ כֶּף אֶלָּא הִתְגַּאוּ בּוֹ - בּוֹ לוֹקִים, כִּיפִי הִזָּה.

אָמַר רַב יְהוּדָה, כְּשֶׁבָרָא הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת אָדָם הַרְאֵשׁוֹן, הִזָּה גִלְמֵ טָרְס שְׁזָרַק בּוֹ נְשָׁמָה, וְקָרָא לְאוֹתוֹ הַמְלָאָךְ הַמְמַנֶּה עַל צוּרוֹת בְּנֵי אָדָם, וְאָמַר לוֹ: עֵינַי וְצַר בְּדַמּוֹת הַזֵּו שֶׁשָּׂה בְּנֵי אָדָם. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (בראשית ה) וַיּוֹלֵד בְּדַמּוֹתוֹ כְּצִלְמוֹ וַיְקַרָּא אֶת שְׁמוֹ שֵׁת, כְּלוֹמַר שֵׁתָא שֵׁשׁ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מֵאוֹתוֹ עֶפְרַיִם מִמֶּשׁ שֶׁנִּבְרָא אָדָם הַרְאֵשׁוֹן, לְקַח הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבָרָא אֶת שֵׁשֶׁת אֱלֹהִים, וְקָרָא לוֹ שֵׁת שֵׁשׁ. זֶהוּ שְׁפָתוֹב וַיּוֹלֵד בְּדַמּוֹתוֹ כְּצִלְמוֹ, מֵאוֹתָהּ הֶעֱפָה שֶׁנִּבְרָא הַגִּלְמֵ שְׁלוֹ. וְעַל כֵּן נֶאֱמַר גִּלְמֵי רָאוּ עֵינֵיהֶם, וְעֵינֵיהֶם בּוֹ לַעֲשׂוֹת [בב] שְׁדוּמִים לוֹ. וְעַל סִפְרָךְ כָּלֶם שְׁדוּמִים לוֹ. וְעַל סִפְרָךְ כָּלֶם לָהֶם וְנִטְרְדוּ מִן הָעוֹלָם [גמראו

דְּכַף אוֹרְחוֹי דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, יְהִיב עוֹתְרָא לְבַר אֵינִישׁ, לְמָה, לְמִיזַן עֲנִיִּין וְלְמַעַבְד פְּקוּדוּי. לֹא עֵבִיד הָאִי וְאִתְגַּאֵי (וְאִי אִתְגַּלֵּי בֵּיה) בְּהֵוָה עוֹתְרָא, בֵּיה יִלְקִי דְכְּתִיב, (קהלת ה) עֶשֶׂר שְׁמוֹר לְבַעֲלֵיו לְרַעְתּוֹ. יְהִיב לֵיה בְּנִין, לְמָה, לְמִילָךְ לְהוֹ אוֹרְחוֹי דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְלְמִיטְר פְּקוּדוּי כְּדֵאֲמֹר בְּאַבְרָהָם (בראשית יח) כִּי יִדְעֵתִי לְמַעַן אֲשֶׁר יִצְוֶה אֶת בְּנָיו וְאֵת בֵּיתוֹ אַחֲרָיו וְשְׁמָרוּ דֶּרֶךְ ה' לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וְגו'. לֹא עֵבִיד הָאִי וּמִתְגַּאֵה בְּהוֹ, בְּהוֹ לְקִי דְכְּתִיב, (איוב יח) לֹא נִין לוֹ וְלֹא נָכַד בַּעֲמוֹ וְגו'. וְכֵן כְּהִי גְוֹנָא כִּד יְהִיב קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא מִשְׁפִּירוֹתָא טְבָא עֲלָאָה דְאָדָם הַרְאֵשׁוֹן לְהוֹ, לְמָה, בְּגִין לְמִיטְר פְּקוּדוּי וְלְמַעַבְד רַעוּתֵיהּ, לֹא עֵבְדוּ כְּדִין אֶלָּא אִתְגַּאוּ בֵּיה. בֵּיה לְקוּ בְּהִי שְׁפִירוֹתָא.

אָמַר רַב יְהוּדָה, כִּד בָּרָא קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא אָדָם הַרְאֵשׁוֹן, הִזָּה גוֹלָם עַד לֹא זָרִיק בֵּיה נְשָׁמָתָא, וְקָרָא לְהֵוָה מְלָאָכָא דְהוּא מְמוּנָה עַל דִּיּוּקְנָא דְבְנֵי נְשָׁא, וְאָמַר לוֹ עֵינֵי וְצַר בְּדִיּוּקְנָא דְדִין שֵׁתָא בְּנֵי נְשָׁא, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, (בראשית ה) וַיּוֹלֵד בְּדַמּוֹתוֹ כְּצִלְמוֹ וַיְקַרָּא אֶת שְׁמוֹ שֵׁת, כְּלוֹמַר שֵׁתָא.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק מֵהֵוָה עֶפְרַיִם מִמֶּשׁ דְּאִתְבְּרִי אָדָם הַרְאֵשׁוֹן נְסִיב קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא לְאִתְבְּרָאָה אֲלִין שֵׁתָא, וְקָרָא לֵיה שֵׁת, שֵׁתָא, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב וַיּוֹלֵד בְּדַמּוֹתוֹ כְּצִלְמוֹ מֵאוֹתָהּ הֶעֱפָה שֶׁנִּבְרָא הַגִּלְמֵ שְׁלוֹ, וְעַל כֵּן נֶאֱמַר גִּלְמֵי רָאוּ עֵינֵיהֶם וְעֵינֵיהֶם בּוֹ לַעֲשׂוֹת (ר"א ל"ג ב) דְּדָאֵמוּ לֵיה. וְעַל סִפְרָךְ כָּלֶם יְכַתְּבוּ, מֵאֵן אֵינְוִן, כְּלֵהוּ דְלֹא נִטְרְוּ מֵאִי דְיָהֵב קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא לוֹן וְאִתְטְרְדוּ מִן עֲלָמָא (וְאִתְרְוּ בְּהוּא דִּנְא).

תַּנְן הֵתָם אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב אֲשֶׁכְּחָנָא דְתַלְתַּל מְטְרָן הָוִי לִילֵיא, וְכָל חַד וְחַד אֵית עֲנִינָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ

יְכַתְּבוּ, מִי הֵם? כָּלֶם שְׁלֹא שְׁמָרוּ מַה שֶׁנוֹתֵן הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא

[הרין].

שְׁנִינּוּ שֵׁם, אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב, מִצְאָנוּ שֶׁשְׁלֹשׁ מִשְׁמְרוֹת הוּא הַלֵּילָה, וְלְכָל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ עֲנִין לְקַב"ה בְּאָדָם, כְּשִׁיּוֹצֵאת נְשָׁמָתוֹ מִמְּנוֹ וְנִשְׁאַר אוֹתוֹ גִּלְמֵ יֵשׁ עַל מִטָּתוֹ, וְנִשְׁמָתוֹ עוֹלָה בְּכָל

לילה לפני הקדוש ברוך הוא. אמר רבי יצחק, אם היא צדיקה - שמחים עמה, ואם לא - דוחים אותה החוצה. אמר רב יהודה אמר רב, מה שכתוב (שיר ה) השבעתי אתכם בנות ירושלים אם תמצאו את דודי מה תגידו לו שחולת אהבה אני.

אמר רבי פנחס אמר רבי יהודה, השבעתי אתכם בנות ירושלים - הנשמה אומרת לאותם הנשמות הזוכות להפגס לירושלים של מעלה, והם הנקראות בנות ירושלים על שזוכות לפגס שם, ולפיכך הנשמה אומרת להם השבעתי אתכם בנות ירושלים, אם תמצאו את דודי - זה הקדוש ברוך הוא. רב אמר, זה זיו האספקלריה של מעלה. מה תגידו לו שחולת אהבה אני, להנות מהזיו שלו ולהסתופף בצלו.

רב הונא אמר, שחולת אהבה אני - אותה התשוקה והפסוף שפספתי בעולם על הכל, לפיכך אני חולה. רבי יהודה אמר, זו אהבה שאהבת הנשמה לגוף. שפנין שנשלים קצו של גוף, אותם הימים שנגזרו עליו, כמו שנאמר ויהיו חיי שרה, מה פתוב? ויקם אברהם מעל פני מתו וגו'.

אמר רב יהודה אמר רב, מה פתוב בפסוק קדם זה? שפתוב ותמת שרה בקרית ארבע היא חברון בארץ פנען.

רבי יצחק אמר רבי יוחנן, ברא הקדוש ברוך הוא את האדם והכניס בו ארבעה דברים הנחלקים בגוף. אמר רבי יהודה, המחברים בגוף. רבי יצחק אמר הנחלקים בגוף, שהם חולקים ליסודו להתפרש כל אחד ליסודו כשיצא האדם מן העולם הזה. רבי יהודה אמר, המחברים בגוף בחייו, משמע מהפסוק שכתוב

הוא כבר נש. פד נפיק נשמתיה מיניה ואשתאר ההוא גולמא נאים על ערסיה, ונשמתיה סלקא בכל ליליא קמי קדשא בריהו הוא, אמר רבי יצחק אי זכאה היא חדאן עמה, ואי לא דחנין לה לבר. אמר רב יהודה אמר רב מאי דכתיב, (שיר השירים ה) השבעתי אתכם בנות ירושלים אם תמצאו את דודי מה תגידו לו שחולת אהבה אני.

אמר רבי פנחס אמר רבי יהודה השבעתי אתכם בנות ירושלים, הנשמה אומרת לאותם הנשמות הזוכות ליפגס לירושלים של מעלה, והם הנקראות בנות ירושלים על שזוכות ליפגס שם, ולפיכך הנשמה אומרת להם השבעתי אתכם בנות ירושלים אם תמצאו את דודי דא קדשא בריהו הוא. רב אמר זה זיו אספקלריאה של מעלה. מה תגידו לו שחולת אהבה אני, להנות מזיו שלו ולהסתופף בצלו.

רב הונא אמר שחולת אהבה אני, והפסוף שפספתי בעולם על הכל לפיכך אני חולה. רבי יהודה אמר זו אהבה שאהבת הנשמה לגוף, דכיון שנשלים קצו של גוף אותם הימים שנגזרו עליו כמה דאת אמר ויהיו חיי שרה, מה כתיב ויקם אברהם מעל פני מתו וגו'.

אמר רב יהודה אמר רב מה פתיב בפסוק קודם זה דכתיב ותמת שרה בקרית ארבע היא חברון בארץ פנען.

רבי יצחק אמר רבי יוחנן ברא קדשא בריהו הוא לאדם והכניס בו ארבעה דברים הנחלקים בגוף. אמר רבי יהודה המחברים בגוף. רבי יצחק אמר הנחלקים בגוף שהם חולקים להתפרש כל אחד ליסודו כשיצא האדם מן העולם הזה. רבי יהודה אמר המחברים בגוף בחייו, משמע מקרא דכתיב ותמת שרה, זה הגוף בקרית ארבע, אלו הארבע יסודות. היא חברון, שהיו כשיצא האדם מן העולם הזה. רבי יהודה אמר, המחברים בגוף בחייו, משמע מהפסוק שכתוב